

Il-Belt Victoria

Rivista mahruġa mill-Parroċċa ta' San Ġorġ · Għawdex

Janar - Frar 2006

Nru 148

“INHOSNI AT HOME”

Mons. Mario Grech

Il-kapittan u l-Arcieru tal-bażilika ta' San Ġorġ (il-qas) lil Mons. Mario Grech. 05/02/06 - 10:15am

**“Imbierək min ġej f'isem il-Mulej”
Għawdex jgħix l-esperjenza ta' isqof ġdid**

Francesco Pio Attard - francescopio@waldonet.net.mt

Meta l'April 2005 l-Ispritu tal-Mulej dawwwal lill-Knisja, irrappreżentata fil-kulleġġ tal-kardinali, biex tagħżel lill-kardinal Germaniż Josef Ratzinger bhala l-viganju ġdid ta' Kristu fuq l-art wara l-papa kbir Gwanni Pawlu II, smajnieha tidwi mal-kolonnat tal-Vatikan il-fraži sabiha mehuda mis-salmi ta' l-Iskrittura: “Benedictus qui venit in nomine Domini” – “Imbierək min ġej f'isem il-Mulej” (Salm 118:26)

Id-djoċesi Għawdxija fl-aħhar xahar setgħet toħroġ minn qalbha din l-istess għanja tas-salmista, b'sens qawwi ta' radd il-hajr lill-Mulej għall-grazzja ta' rahajj ġdid għall-qalb ta' Alla, l-isqof l-E.T. Mons. Mario Grech. Żgur li kienu mument i sbieħ

u tabilhaqq partikulari daww li koll kemm ahna għexna fil-hatra ta' l-isqof il-ġdid tagħna. L-aħbar tan-nomina tal-kapittan tal-parroċċa Ta' Kerċem bhala t-tmien isqof ta' Għawdex, b'digriet tal-papa Benedittu XVI, waslet nhar is-Sibt 26 ta' Novembru 2005. Il-qniepen tal-bażilika Ġorġjana kienu fost l-ewwel li habbru b'mota solenni din l-aħbar sabiha u wisq mistennija għall-ġzira tagħna. Fl-istess hin hassejna wkoll mill-ġdid sentiment ta' radd il-hajr u apprezzament għat-tmienja u tletin sena li l-isqof Nikol Ġ. Cauchi għadda fit-trun tad-djoċesi Għawdxija, li hu mexxa u ggwida

Il-kapittan u l-Arcieru tal-bażilika ta' San Ġorġ (il-qas) lil Mons. Mario Grech. 05/02/06 - 10:15am

F'dm il-Harġa

Rapport dettaljat taz-żjara ta' Mons. Isqof u Dekan tal-Kollegjata ta' San Ġorġ bej it-tlieta u l-hamsa ta' Frar.

Messaġġ ta' l-Arcipriet Mons. Guzeppi Farrugia

Indirizzi ta' merħba lil Mons. Mario Grech

Paġna 3

Paġni 7-9

IL-BELT VICTORIA

Rivista ta' kull xahrejn

Uffiċċju Editorjali: **Ċentru Parrokkjali San Ġorġ**

Triq il-Karità, Victoria, Għawdex.

Tel: 21 55 63 77 • Fax: 21 55 69 81

email: info@stgeorge.org.mt

web: www.stgeorge.org.mt • radio: 104MHz FM

Membri Ġodda fil-Komunità Parrokkjali

- 13.12.2005 **Maia**, bint George Mario Farrugia u Melany Buhagiar
- 14.12.2005 **Megan**, bint Anthony Grech u Marisa Galea
- 18.12.2005 **Christina**, bint Christopher Thornton u Romina Vassallo
- 21.12.2005 **Phoenix**, iben Steven Muscat u Krystle Spiteri
- 27.12.2005 **Victoria**, bint George Camilleri u Monique Mizzi
- 07.01.2006 **Matthew**, iben Mario Farrugia u Roseann Attard
- 08.01.2006 **Lora**, bint Anton Grech u Marla Vassallo
- 28.01.2006 **Francesca**, bint George Cini u Josanne Farrugia

Marru Jinghaqdu ma' Kristu Rxuxtat

- 21.12.2005 **Ġuzeppe Attard**
- 03.01.2006 **Judie Grech**
- 04.01.2006 **George Farrugia**
- 09.02.2006 **Teresa Spiteri**
- 10.02.2006 **Mary Rose Pisani**

Teatru Astra

23bur Group Żgħiraġġ San Ġorġ

Ir-Rebbieħ

Musical

Mużika: **Joseph Vella**, Nism: **Giovann Cauchi**

Teatru Astra - Is-Sibt 22 t' April, 2006

Għal aktar informazzjoni: 79497254

NOTA EDITORJALI

Iż-żewġ artikli mhabbra qabel, ser joħroġu fil-harġiet li jmiss, minhabba r-rappurtaġġ estensiv tal-hatra ta' Mons. Mario Grech bħala isqof tad-djoċesi kif ukoll dekan tal-kollegġjata ta' San Ġorġ.

Editorjal

Nagħtuk merħba!

Żgur li kelli nibda dan l-editorjal billi nsellem u nagħti merħba lill-isqof il-ġdid ta' din id-djoċesi kif ukoll dekan ta' din il-bażilika, I-E.T. Mons. Mario Grech. Huwa ta' pjaċir li d-djoċesi għandha ragħaj spiritwali ġdid u dan in-nies urewh fid-diversi mumentli li fihom iltaqgħu miegħu. Stajna ninnutaw aktar u aktar mill-attenzenza numeruża tal-parruċċani fil-ġimgha meta l-isqof żar ilina. Kienu tlitt ijiem sbieħ fejn fihom sirna nafu aktar mill-viċin lil Mons. Mario Grech. Il-kliem fuq fomm kulhadd kien: "Kemh hu ta' man-nies!". Stajna naraw dan b'għajnejna, ahna li ltaqjna miegħu. Diversi kienu l-mumentli fejn l-isqof il-ġdid ltaq' mal-parruċċani. Fost l-oħrajn maż-żgħažgħ, mat-tfal, fl-assemblea parrokkjali, waqt iż-żjarat fil-familji kif ukoll waqt iż-żjarat f'postijiet oħra bħal dik fil-kazin tat-Teatru Astra. F'dawn il-mumentli kollok kemm ahna stajna nammiraw b'liema ġentillezza u disponibbiltà Mons. Grech waqaf ikellimna, u hafna drabi jiehu r-ritratti man-nies, dejjem bid-dahka fuq wiċċu. Min-naħa tiegħu Mons. Grech deher verament emozzjonat għal din l-akkoljenza verament sabiha. Żgur li sa tibqa' tidwi l-frazi li tenna waqt il-konċelebrazzjoni pontifikali tal-pussess, fejn mingħajr tlaqji staqrr: "Inhossni at home". Avveniment li żgur ahna lkoll sa nibqgħu niftakru tul hajjtna kollha huwa ċ-ċerimonja tal-pussess ta' Mons. Mario Grech bħala dekan tal-kollegġjata. Dan l-avveniment tal-pussess żgur li sa jibqa' stampat tul hajjtna kollha. Ahna l-Ġorġjani żgur li sa nilqgħu b'għożża kbira din il-hatra u nwiegħdhu il-kollaborazzjoni shiha tagħna.

Kif tafu, għadni kemm bdejt din l-esperjenza ġdida ta' editur. Minn hawnhekk nixtieq niringrazzja lil dawk kollha li urew l-apprezzament tagħhom għax-xogħol li qed isir. Min-naħa tiegħi nixtieq niringrazzja lil dawk kollha li b'xi mod jew iehor qed jagħtu daqqa t'id fit-tfassil ta' din il-gazzetta. Fost l-oħrajn insemmi l-proof readers, l-awturi kif ukoll dawk li jipprovdu kull tip ta' informazzjoni; dan kollu biex intom, għeżiż qarrejja, ikollkom materjal informattiv fuq l-attivitajiet tal-parroċċa. Nispicċa billi nagħmel appell lilkom, qarrejja, li jekk tridu twasslu xi lment, kument jew sugġeriment tistgħu tibagħtuli email fuq ilbeltvictoria@yahoo.com jew inkella tindirizzaw ittra fuq Uffiċċju Parrokkjali, Triq Karità, Victoria Għawdex.

Andrew Formosa
editur

• ilbeltvictoria@yahoo.com

IL-WEBSITE TA' SAN ĠORĠ

www.stgeorge.org.mt

Messagej mill-Arcipriet

Mons. Guzeppi Farrugia

info@stgeorge.org.mt

Merħba kbira lill-Isqof tagħna

Ghalina li noqogħdu fil-belt Victoria, u għal bosta Għawdxin oħra u nies minn Malta li nqas għawdxin, il-festi ta' l-ingress ta' l-isqof il-ġdid ta' Għawdex, l-E.T. Mons. Mario Grech, intemmu b'solenità liema bħalha bil-pussess tiegħu bħala dekan tal-kollegġjata Lateranensi fil-bażilika ta' San Ġorġ. Il-Ħadd, 5 ta' Frar 2006, huwa jum iehor li dahal fl-istorja tal-knisja lokali mhux tant għas-sinifikat intrinsiku ta' l-okkażjoni unika imma wkoll għall-mod raffinat u sabiħ kif ġiet iċċelebrata liturġija verament "kattolika" u relevanti għall-komunità nisranija li ċċelebrata. Din il-liturġija kienet il-quċċata ta' tlett ijiem ta' familjarizzazzjoni ta' Mons. Isqof mal-parroċċa ta' San Ġorġ, u tal-parroċċa miegħu.

Ir-Randan: żmien tat-tigdid spiritwali

Nhar l-Erbgħa, 1 ta' Marzu, bidu taż-żmien liturġiku tar-Randan, jibda ż-żmien ta' tigdid għalina koll. Dan it-tigdid jiddependi fuq kemm nilqgħu l-istedina li nisimgħu l-Kelma t'Alla u ngħixuha bħala konsegwenza tad-deċiżjonijiet li niehdu fil-ħajja konkreta. Niehdu ħsieb li nattendu għall-predikazzjoni ta' l-eżerċizzji spiritwali. Tagħrif dwarhom diġà jinsab fil-websajt. Ir-Randan iġib miegħu ukoll diversi inizjattivi pastorali kemm fuq

... Rompli min paġna 1.

bl-ikbar għerf u dehen. Il-ġemgħa numeruża li mliet bi għarha l-maqdes katedrali, flimkien ma' numru kbir ta' sacerdoti, għal konċelebrazzjoni ta' radd il-ħajr lil Alla għall-ministeru ta' l-isqof Cauchi, il-Ħadd 15 ta' Jannar, kienet biss sinjal ċkejken ta' dan. Fil-bażilika ta' San Ġorġ l-Isqof Cauchi ċċelebra l-aħhar Ewkaristija uffiċjali tiegħu bħala dekan tal-kollegġjata Lateranensi nhar il-Ħadd 1 ta' Jannar 2006, fis-solenità ta' Omm Alla.

Min hu l-Isqof Grech?

Mario Grech twieled il-Qala, Għawdex, nhar l-20 ta' Frar 1957. Huwa rċieva l-edukazzjoni tiegħu fl-iskola primarja Ta' Kerċem u iktar tard fil-Liceo tal-belt Victoria. Wara seba' snin ta' formazzjoni fis-seminarju ta' Għawdex hu gie ordnat sacerdot fis-26 ta' Mejju 1984. Wara korpja jistudja fl-università tal-Lateran u f'dik pontifiċja ta' San Tumas ta' Aquino, f'Ruma, fejn irċieva d-dottorat fil-ligi kanonika. F'Ruma wkoll għamel hidma pastorali fil-parroċċa ta' Santa Marija.

livel parrokkjali u djoċesan. Napproffittaw ruhna minn kull stedina għal tigdid spiritwali.

Hidma fiċ-Ċentru Parrokkjali l-Ġdid

l-x-xogħol fiċ-ċentru parrokkjali għadu għaddej u, kif kien il-ħsieb originali tagħna, se jkun tabilhaqgħu ċentru parrokkjali għat-Tielet Millennju Nisrani. Wara li beda jintuża mill-grupp tal-Vokazzjonijiet, nhar is-Sibt, 4 ta' Frar, il-taqjna fih is-sacerdoti kollha tal-parroċċa għal ikla flimkien ma' l-isqof il-ġdid. Il-ħsieb hu li d-dar tal-parroċċa tilqa' fiha mhux biss is-sacerdoti, žgħażaġh u anzjani, imma wkoll membri tal-komunità nisranija għal attivitajiet speċjali bħalma huma laqgħat, "weekend retreats" jew esperjenzi ta' familjarizzazzjoni nisranija.

Il-Kwarantuni fil-festa tal-Ħniena Divina

L-erbghin siegħa ta' adorazzjoni li huma tradizzjonalment marbuta mal-festa tal-Kwarantuni, din is-sena, se nagħmluhom fil-jiem li jwasslu għall-festa tal-Ħniena Divina, jiġifieri l-Ħadd, 23 ta' April 2006, l-Ottava ta' l-Ħmid il-Kbir. B'hekk inkunu qed nagħtu valur iktar kemm lill-Ħniena Divina, li lilha hi ddedikata l-Kappella l-ġdida, kif ukoll lill-festa nfisha ta' l-Ewkaristija, li hi tant marbuta mad-devozzjoni tal-Ħniena Divina.

San Ġorġ dejjem iħarisna.

Jista' jiġri li minħabba xi raġuni partikolari nħossu l-bżonn li, b'hegħa akbar mis-soltu, nirrikorru għand San Ġorġ, il-protettur tagħna. Imma m'għandniex għalfajn nistennew raġunijiet ta' xi tiġrib kbir biex nikkultivaw relazzjoni ta' fiduċja ma' dan il-Martri Qaddis u Setgħan. Ejjew inkunu devoti ta' San Ġorġ halli, meta jiġi fuqna xi tiġrib tal-biża', inhossu l-faraġ tiegħu. J'Alla, dejjem, insibu l-faraġ tal-protezzjoni ta' San Ġorġ li, kif jassigurawna missirijietna, dejjem iħarisna!

Lura f'Għawdex hu kien involut f'diversi hidmiet fid-djoċesi ta' Għawdex, fosthom bħala PRO tal-kurja u mbagħad bħala vigarju guđizzjali fid-djoċesi ta' Għawdex u mhalfel tat-tribunal ekkleżjastiku ta' Malta. Fl-2004 gie mahtur kappillan tal-parroċċa Ta' Kerċem.

"In Fractione Panis"

"Fil-Qsim tal-Hobż" – dan hu l-vers li għazel l-Isqof Grech, ispirat mil-ġrajja ta' Għemmas (Lq 24:36), biex jiggwida lilu u lill-poplu ta' Alla tul l-epsikopat tiegħu. Vers tassew sinifikanti li, kif spjega hu stess waqt l-ewwel omeļja uffiċjali tiegħu bħala dekan tal-kapitlu Gorgjan, m'ħux riferenza għaċ-ċelebrazzjoni ta' l-Ewkaristija – li fost l-ewwel Kristjani tal-Knisja apostolika kienet magħruva proprju bil-isem tal-"Qsim tal-Hobż" – imma wkoll għall-ħajja ta' kuljum tal-komunità Kristjana, li jehtieg issarraf f'azzjonijiet veri u konkreti l-"Qsim tal-Hobż", li hu Gesù l-Mulej. M'ħux proposta faċil dik li qed ipoġġi quddiemna l-isqof il-ġdid tagħna, imma hi stedina sabiħa għall-għixien tal-Kelma u ta' l-Ewkaristija fil-ħajja ta' kuljum. U jidher kemm Mons. Grech jixtieq iqiegħed f'qalb

il-komunità Kristjana f'Ghawdex is-sens veru ta' din il-Kelma. L-armra ta' l-isqof Grech ukoll tiffoka fuq din it-tema mill-Evanġelju. Ta' min isemmi s-sehem li kellu l-arcipriet taghna, Mons. Guzeppi Farrugia, fit-tfassi u t-tifsir teologiku tal-motto u anki l-armra ta' l-isqof il-gdid, iddisinjata minn Dun Roberto Gaudi (Ta' Kerċem).

Il-programm ufficjali tal-bidu tal-ministeru episkopali ta' l-isqof Grech ma' l-ewwel daqqa t'ghajn jindika mill-ewwel il-prijoritajiet li għażel għall-hidma tiegħu: is-sacerdoti u l-familja. Dan johrog ukoll mill-ewwel ittra pastorali li kiteb lill-poplu ta' Alla u mill-ittra indirizzata lill-familja, li tqassmet f'kull dar Ghawdxija; hu nriisw wkoll dar personalment id-djar tas-sacerdoti kollha ta' Ghawdex biex iwasslilhom l-istedina tiegħu għall-konsagrazzjoni tiegħu.

Tiejija għall-konsagrazzjoni episkopali

Kemm hu sabih tara s-sacerdoti jiltaqgħu flimkien, bhal f'familja waħdal U ma setax ikun hemm post ieħor iktar adattat mis-santvarju Ta' Pinu, f'riġlejn il-vergini Marija, omm is-sacerdoti, biex il-keru kollu ta' Ghawdex jiltaqqa' ma' l-isqof tiegħu. Kienet okkażjoni memorabbli dik tal-Famnis 12 ta' Jannar 2006, li għalhe kien preżenti wkoll l-isqof Cauchi. Iż-żewġ isqofijiet deħru jagħtu l-bewsa tal-paċi l-is-sacerdoti preżenti, f'mument emozzjonanti għal kulmin kien preżenti. It-Tlieta 17 fil-knisja parrokkjali Ta' Kerċem l-isqof iltaqqa' wkoll mar-reliġjużi kollha ta' Ghawdex f'ċelebrazzjoni sabiha ta' talb.

Il-Knisja kollha ta' Ghawdex riedet titlob għall-isqof Mario Grech, u dan għamlitu b'gumata ta' adorazzjoni u talb fil-knejjes parrokkjali kollha tagħna, nhar il-Famnis 19. L-isqof Grech għadda l-gurnata jdur dawn il-knejjes, jitlob flimkien mal-ġemgħa. Filfatt fost l-oħrajn hu nqhaqad mal-komunità parrokkjali tagħna f'mument ta' talb.

Velja u konsagrazzjoni – ma ninsewhomx żgur

Fl-opinjoni tiegħi l-aktar mument sabih ta' dan l-esperjenza li għaddiet minnha l-komunità Kristjana f'Ghawdex, fil-bidu tal-ministeru ta' l-isqof gdid tagħna, jlibqa' żgur dak tal-velja ta' talb, lejlet l-ordinazzjoni episkopali. Ir-rotunda tax-Xewkija ftit rat daqshekk nies fih daqs dakinhar tas-Sibt 21 ta' Jannar. Ikkollu nġhid li Ghawdex kollu nġabar hemm biex jitlob għall-isqof il-gdid tiegħu. M'inix kapaċi nispejga s-sbuhija ta' dak il-mument! Nġhid biss li velji ta' din ix-xorta jalla jsru iżjed minnhom f'Ghawdex. F'din il-velja l-isqof Grech għamel il-wegħda ta' fedeltà tiegħu f'riġlejn in-nunzi appostoliku I-E.T. Mons. Félix del Blanco Prieto. Sar ukoll it-tbenik taż-żejt ta' l-Ordni Sagri u ta' l-Insinji episkopali: iċ-ċurkett, il-baklu u l-mitra. Fost l-oħrajn, rappreżentanti ta' kull parroċċa telgħu joffru t-talb tal-komunità rispettiva tagħhom għall-isqof il-gdid, issimbolizzat fl-inċens jaqbad... il-parroċċa tagħna kienet irrapreżentata minn Antoine Vassallo u Rose Cefai.

M'hemmx b'żonn nikkummenta wisq fuq dak li ġara nhar il-Madd 22 ta' Jannar 2006, jum ta' barka għal Ghawdex, il-jum li fih Mons. Mario Grech ġe kkonsagrat isqof. Dan sar f'pontifikal mill-isbah fil-katidral ta' Ghawdex, bil-konsagrat principali jkun I-E.T. Mons. Nikol Ġ. Cauchi, predeċessur tiegħu. Żgur li wara li mlew Triq ir-Repubblika biex isellmu lill-isqof hu u tiela' l-katidral, akkumpanjat mill-familjari, is-sacerdoti u l-banda tal-pulizija, hafna mill-Ghawdxin grew għal quddiem il-televixin tagħhom biex isegwu l-funzjoni kollha u ma nqalghux minn hemm qabel intemm kollox (il-funzjoni ġiet imxandra live fuq il-PBS u n-Net TV). L-istess hafna Maltin. Għal din iċ-ċerimonja unika, barra d-diversi mistiedna, hađu sehem harnes isqofijiet oħra flimkien ma' Mons. Cauchi, u ġew minn barra bosta sacerdoti tad-djoċesi. "L-Ispirtu tal-Mulej

qed jstrieħ fuq" – dan li beda jkanta l-isqof il-gdid, bi tbbissima qaddisa fuq wiċċu, wara d-dikka biż-żejt! Il-harsa tiegħu donnha riedet tiltaqqa' ma' ta' kull wieħed mis-sacerdoti preżenti, issa wliedu... Wara ċ-ċelebrazzjoni liturġika l-festa komplet bil-qsim ta' kejk kbir fil-pjazza tal-katidral u b' *repau* fil-kurja.

Il-programm ta' attivitajiet djoċesani ma waqfa hawn. Tul il-ġimgħa li segwiet l-isqof iltaqqa' mas-sacerdoti msifrin li ġew apposta għall-konsagrazzjoni tiegħu, u għamel żewġ żjarat sbieħ – waħda fl-isptar ġenerali ta' Ghawdex, fejn għadda kważi jum shih mal-morda, l-istaff u anki l-kappillani ta' l-isptar, (l-ghada żar ukoll id-djar ta' l-anzjani), u oħra fil-facilità korrettiva ta' Kordin, f'Malta. L-aħħar mument djoċesani, li kien ukoll partikulari hafna, kien il-Festa-Familja, nhar il-Madd 29, fil-Kumplex Sportiv, fil-belt Victoria. Ma kienx hemm fejn taq' labbra, u l-isqof donnu ried ikellem lil kulhadd. Kienet il-laqgħa tiegħu mal-familji, li hu stess esprima x-xewqa li jagħtihom prijorità fil-ministeru gdid li Alla fidalu. Din l-attività kienet imhawra b'mima, kant u zfin, fost items interessanti oħra, u fi trmiemha nġhata l-premjū *Qalb tad-Deheb* tal-Moviment Ta' Kana.

Iż-żjara pastorali f'San Ġorġ

Tant l-isqof xtaq ikun qrib il-merħla gdidia tiegħu li, wara ċ-ċelebrazzjoni-jiet tal-konsagrazzjoni u l-ingress solenni tiegħu fid-djoċesi, mill-ewwel beda jagħmel iż-żjarat pastorali tiegħu fil-hmistax-il parroċċa ta' Ghawdex, biex jiltaqqa' iktar mill-qrib mas-sacerdoti u l-familji. Dawn iż-żjarat, filfatt, għadhom għaddejjin.

Il-parroċċa tagħna kienet l-ewwel waħda wara dik tal-katidral li laqgħet fih lill-isqof għal dawn it-tliet jiem ta' żjara pastorali, bejn il-Ġimgħa 3 u l-Madd 5 ta' Frar 2006 – tliet jiem li ma ninsewhom qatt, u fissru x-xewqa ta' l-isqof li jkun qrib tagħna u dik tagħna li nkunu qrib l-isqof. L-isqof qağhad fuq il-mejda magħna, kif għamel Ġesù mad-dixxipli ta' Għemmwaws, u ried jisma' l-preokkupazzjonijiet u t-tħassib tagħna. Nġhid għalija, m'hemmx sbieħa isbah ta' l-isqof min din... tabilhaq waħda "pastorali". Għal dawn it-tliet jiem il-kumitat organizzattiv, li kien ilu jiltaqqa' minn qabel biex iħejji żjara li thalli l-organizzati u turi lill-isqof il-wiċċ veru tal-parroċċa, ippubblika programm apposta – liturġiku, pastorali u kulturali – li tqassam bhala stedina lill-familji kollha tal-parroċċa. Kif semmejt il-programm kien mahsub li jlaqqa' lill-isqof mal-kategoriji parrokkjali kollha.

Jiltaqqa' ma' kulhadd, mill-kbir saż-żgħir

– anzjani, żgħażaġħ u tfal

Iż-żjara bdiet il-Ġimgħa fil-ghodu b'dawra mat-toroq tal-belt Victoria u żjajar lil xi morda u anzjani fi djarhom, fosthom Mons. Grech Vella, teozior tal-kapitlu Ġorġjan, li

L-ewwel laqgħa ta' l-isqof il-gdid mat-tfal tal-parroċċa. 03.02.06 - 5:00pm

ilu sew ma johroġ minn daru minhabba l-kundizzjoni ta' saħtu. L-arcipriet Mons. Guzeppi Farrugia kien diġà fetah il-programm biċ-ċelebrazzjoni ta' l-Ewkaristija fit-8.15, u warajha sskokat l-adorazzjoni.

Kmieni wara nofsinhar il-knisja mtliet sa ruħ ommha bit-tfal taċ-ċentri tad-duttrina għal ċelebrazzjoni sabiha ma' l-Isqof, animata minn Pauline Grech, superjura tal-Museum. Xi tfal ukoll resqu jagħmlu l-mistoqsijiet tagħhom lill-isqof, u l-isqof, bi-simplicità kollha, qağhad iwieġeb għall-mistoqsijiet li sarulu.

Imbagħd, kif wera x-xewqa l-isqof innifsu, wara li ġie milqugħ uffiċjalment fil-bażilika, fis-18.00 huwa ċcelebra l-Għasar flimkien mal-kapitlu u l-komunità kollha. Hi hasra li l-poplu tagħna għadu ma fehemx biżżejjed is-sbuħija u l-importanza tat-talba tal-Liturġija tas-Siġhat fil-hajja tal-Knisja kollha. Għalhekk kien ta' inkuraġġiment tara knisja minmlija bin-nies... Kif smajt min jgħid, in-nies aktar ġew biex jaraw lill-isqof, imma l-isqof innifsu ried iwassal messaġġ lill-komunità Kristjana meta ried jtlab magħha l-Għasar: hu ried jurina l-importanza ta' din it-talba liturġjika.

Mument uniku kien dak taċ-ċelebrazzjoni flimkien maż-żgħażaġ, il-Gimgha fil-ghaxija, fit-20.30. Din ukoll saret fil-bażilika u għaliha l-membri tal-grupp taż-żgħażaġ tal-parroċċa 23four kienu ilhom iħejju zmien twil. Il-parti liturġjika ta' din il-laqgħa – b'qari, talb u kant – saret fuq il-presbiterju, madwar l-altar, fejn iż-żgħażaġ kollha ngabru kokka fl-art, fuq tapit imqiegħed apposta, madwar l-isqof. Kienu ż-żgħażaġ stess li hejjew l-ambjent kollu għall-okkażjoni, b'Salib imqiegħed fuq it-taraġ ta' l-altar u madwar bi ċraet ta' hafna kuluri u x-xemgħat, fuq stil Taizé. L-aktar haġa inkuraġġanti kienet il-fatt li għal din il-laqgħa attendew qrib il-mija, numru sabiħ hafna, l-aktar meta qed nitkellmu fuq iż-żgħażaġ. Din iċ-ċelebrazzjoni tal-Kelma u l-Ewkaristija kella t-tema *Magħqudin miegħek fil-Qsim tal-Flobż* – tabilhaqq ix-xewqa taż-żgħażaġ kienet li jiltaqgħu ma' l-Isqof huma wkoll u jagraw fi kliemu r-rieda ta' Gesù għalihom, għax iż-żgħażaġ għadhom jixtiequ jsiru jafu lil Kristu! Iż-żgħażaġ kellhom ukoll il-hin li jtkellmu ma' l-Isqof u juruh il-fehmiet tagħhom fuq il-Knisja u fuq dak li jħassibhom. Dan anki waqt *repau* ċkejjen li sar wara; kienet ukoll attività ta' natura soċjali. Il-grupp ipprezenta lill-isqof kwadru bil-firem tal-membri kollha tiegħu, u bir-ritratt ta' wieħed mill-panels tal-bieb tal-bronz tal-bażilika, li juri l-komunità Kristjana tiċcelebra l-Ewkaristija, bil-knisja parrokkjali ta' San Ġorġ fl-isfond; l-Isqof wera li apprezza hafna din it-tifkira hierġa mill-qalb.

Mas-saċerdoti u l-operaturi pastorali

Is-Sibt fil-ghodu, wara konċelebrazzjoni bil-Latin immexxija mill-*camerlengo* tal-Lateran, saret assemblea parrokkjali fl-awla

Mons. Giuseppe Farrugia. Kien mument importanti hafna għax kulmin ried seta' jwassal il-fehmiet tiegħu għand ir-ragaħ tad-djoċesi. Filfatt tqajmu bosta argumenti interessanti. L-Isqof kien attent ferm għal kull preokkupazzjoni li ntweriet, u kien preżenti biex jisma' dak li riedu jgħidu d-diversi rappreżentanti tal-hidma pastorali fir-Rabat u kollaboraturi fl-għalqa parrokkjali. Nahseb li minn din l-assemblea b'mod partikulari harġet ir-realtà tas-sitwazzjoni inkwetanti tal-pastorali fil-belt Victoria u l-ħtieġa ta' iktar saċerdoti għas-servizz tal-parroċċa. Qrib nofsinhar l-Isqof għamel żjara fil-bini tar-radju tal-komunità *Leħen il-Belt Victoria* u ta l-messaġġ tiegħu lis-semmiegħa.

Fost l-isbah mumenti li Mons. Grech għadda fil-parroċċa

Laura Grech qegħda tintervista lil Mons. Mario Grech fl-stazzjoni tal-komunita 'Leħen il-Belt Victoria'. 04.02.06 - 12.15am

tagħna nixtieq insemmi l-pranzu flimkien mas-saċerdoti tal-parroċċa u r-reliġjużi preżenti fil-belt Victoria. Is-saċerdoti huma preżenza indispensabbli fil-hajja parrokkjali, u l-għaqda bejniethom hi minjatura ta' dik li għandha tezisti fil-parroċċa. Din l-ikla flimkien ma' l-Isqof saret iżjed sinifikattiva minhabba l-post li fih saret, is-sala ġdida u arjuża tad-dar il-ġdida tas-saċerdoti. Iżżanznet ukoll il-kċina l-ġdida ta' din il-binja l-ġdida taċ-ċentru parrokkjali. L-isqof innifsu, f'din l-ikla "fraterna" mas-saċerdoti, esprima s-sodisfazzjon kbir tiegħu għal mument sabiħ bħal dak, u reġa' semma l-prijorità tiegħu għas-saċerdoti. Il-laqgħa mas-saċerdoti kompliet formalment f'laqgħa mal-presbiterju parrokkjali fl-awla Mons. Giuseppe Farrugia, kmieni filg-ħaxija.

Imlaqqa' ma' l-aspett kulturali tal-parroċċa

Iż-żjara ta' Mons. Grech kompliet fil-kazin tat-Teatru Astra, is-sede uffiċjali tas-Soċjetà *La Stella*. L-isqof kien milqugħ mill-president is-sur Dolindo Cassar u mill-ġemgħa preżenti, flimkien mad-daqq tal-banda. Hu ġie madwar mal-bini kollu, speċjalment mat-teatru rrestawrat, u kompli jiltaqa' informalment mal-familji tal-bandisti u membri ta' l-organi l-oħra tas-soċjetà.

Il-laqgħa taż-żgħażaġ ma' Mons. Mario Grech. 03.02.06 - 19.00pm

Kunċert int-ħla bħala parti miċ-ċelebrazzjonijiet tal-ħatra ta' Mons. Mario Grech bħala Dekan tal-Kollegġjata. 04.02.06 - 8.00pm

Is-Sibt fil-ghaxija, fit-20.00, ittella' kuncert ta' mużika barokka Maltija fil-bażilika, taht il-patroċinju ta' l-Isoqf Grech, u bis-sehem tal-kor *Laudate Pueri*, solisti u orkestra taht id-direzzjoni tal-Prof. Joseph Vella, *maestro di cappella* tal-bażilika. Dan il-kuncert gie organizzat mill-Victoria International Arts Festival Foundation. "Bil-kant u l-mużika taghkom ghintuni nitlob", stqarr l-Isoqf Grech fi tmien il-kuncert. Wara dan il-kuncert l-Isoqf sab il-hin biex jiltaq' personalment ma' hafna mill-mistiedna, waqt *repau* fil-awla. B'dan il-kuncert prestigjuż u biż-żgħira ta' l-Isoqf Grech fil-bini uffiċjali tas-Socjetà *La Stella*, il-parroċċa riedet turi lill-Isoqf il-wiċċ kulturali taghha, li fih, bhal fl-aspett liturgiku, ikollna ngħidu, tispekka sew!

Dekan tal-kollegġjata

Iż-żgħira pastorali ta' l-Isoqf Grech fil-parroċċa taghna ma kinitx sempliċi żgħira pastorali bhal fil-parroċċi l-oħra. Dan għax kienet ukoll okkażjoni biex l-Isoqf Grech għamel il-pussess u l-ingress solenni tiegħu bhala t-tieni dekan tal-kollegġjata Gorġjana. Fid-digriet tat-twaqqif tal-kollegġjata ta' San Ġorġ fil-1975, I.E.T. Mons. Nikol G. Cauchi, l-ewwel dekan, kien irriserva għalih u għas-suċċessuri tiegħu l-ewwel dinjita' dekan tal-kollegġjata urbana. Dan ifisser li I.E.T. Mons. Mario Grech mal-hatra tiegħu bhala t-tmien isqof ta' Għawdex sar ukoll *ex officio* dekan tal-kollegġjata Gorġjana. Il-bażilika taghna hi aggregata ma' l-arċibażilika ta' San Gwann Lateran, l'Ruma, li hi s-sede tal-papa, u għalhekk, għal din l-okkażjoni ġew mistiedna żewġ rappreżentanti tal-kapitlu metropolitani tal-Lateran: Mons. Vincenzo Zinno, *camerlengo*, u Mons. Alfredo Bona.

L-iktar mument importanti ta' din iż-żgħira pastorali, l-ewwel waħda ta' l-Isoqf Grech fil-parroċċa taghna, allura, kien dak tal-pontifikal solenni tal-Hadd 5 ta' Frar 2006, fil-ghodu. Mons. Grech intlaq' mill-arċipriet Mons. Guzeppi Farrugia fil-pjazza ta' San Ġorġ għall-habta ta' l-10.15, waqt li l-marċi tal-banda *La Stella* thalltu mad-daqq melodjuż tal-gniepen ta' *Baricoczi*. Kienet xena tabilhaq impressjonanti, waqt li l-Isoqf Grech daħal fit-tempiju Gorġjan, milqugh fil-bieb mill-membri tal-kapitlu u l-kleru Gorġjan. Fuq il-bieb tal-bażilika, flimkien ma' l-Irma ta' l-arċibażilika tal-Lateran u dik tal-papa Benedittu

lċ-ċerimonja tal-pussess kompliet bil-kant tat-Talba ta' Nofs il-Jum, magħruf bhala t-Terza. Dan sar fil-kor tal-bażilika, wara l-altar, fejn il-kapitlu regolarment jtlab il-Liturġija tas-Sigħat. Kien hawn li l-Isoqf poggja bilqiegħda fuq is-sedja riservata għalih, l-ewwel waħda fost is-żgħiriet tal-kanonici.

Wara t-Terza, fil-11.00, beda l-pontifikal solenni, ipprevedut mill-Isoqf u bis-sehem tal-membri tal-kapitlu Gorġjan, iż-żewġ rappreżentanti tal-kapitlu Lateranensi (li assistew), il-kleru ta' San Ġorġ u bosta sacerdoti oħra. Il-kant kien animat mill-kor *Laudate Pueri*, taht id-direzzjoni ta' Dun George J. Frendo. Għal din il-funzjoni kienu preżenti diversi mistiedna distinti, fosthom il-president ta' Malta Dr Edward Fenech Adams, il-priministru Dr Lawrence Gonzi, l-Ispiker tal-kamra tad-deputati l-Onor. Anton Tabone, il-ministru għal Għawdex l-Onor. Giovanna Debono, il-membri ta' l-Ordni Sovran Militari u Ospidjalier ta' San Gwann, u bosta mistiedna oħra, fosthom il-familja ta' l-Isoqf, li tiffrekwenta hafna din il-parroċċa. Żgur li nkun nesprimi s-sentimenti ta' kulhadd jekk ngħid li minkejja li din il-funzjoni darnt fuq sagħtejn u nofs, hadd minn dawk fil-knisja ma nduna kif il-hin għadda daqshekk malajr jibgħu l-Qalbnha l-kelmiet ta' l-Isoqf Grech waqt l-omelija mill-isaħb tiegħu: "Hawnhekk qed inhosni at home!" Wara l-konċelebrazzjoni l-Isoqf Grech kellu l-aħħar ftit hin ta' laqgħa informali ma' dawk li mlew il-knisja għall-pontifikal, kemm barra l-bieb tal-knisja u kemm fil-awla Mons. Giuseppe Farrugia.

Delegazzjoni għolja tal-kapitlu ta' l-arċibażilika papali tal-Lateran magħmula minn Mons. Vincenzo Zinno, *camerlengo* ta' l-Istess kapitlu u Mons. Alfredo Bona, l-danier ritratt jidhru jgħaddu messaġġ lill-Mons. Mario Grech. 03.02.06 - 7.00pm

Waqt il-pontifikal solenni fil-bażilika ta' San Ġorġ 05.02.06 - 11.00am

XVI issa hemm imwahaħha wkoll l-Irma ta' l-Isoqf Grech.

Wara żgħira lill-Gesù Ewkaristija fil-kappella tiegħu, l-Isoqf, imdawwar bil-kapitlu, qagħad bilqiegħda fuq il-presbiterju, fejn sarulu erba' indirizzi f'isem il-kategoriji kollha tal-komunità: Abigail Ann Sultana f'isem it-tfal, Michael Formosa f'isem iż-żgħażaġ, il-familja Micallef f'isem il-familji kollha tal-parroċċa, u Antoine Vassallo f'isem il-kunsill parrokjali. Fl-aħħar iżda mhux l-inqas l-arċipriet Mons. Guzeppi Farrugia għamel indirizz ta' merħiba lill-Isoqf. Hawn l-arċipriet libbes uffiċjalment l-insinja kapitarali lill-Isoqf, fost iċ-ċapċip tal-ġemgħa li honqot il-knisja minn kmieni.

Fajr

Ta' min ifahhar l-inizjattiva ta' dawk kollha li għenu fit-thejija ta' din iż-żgħira pastorali li, verament, kienet iktar minn sempliċi żgħira! Kienet mument imprezzabbli ta' laqgħa tal-komunità kollha mar-ragħaj tad-djoċesi, xbieha viżibbli tar-Ragħaj il-kbir... ma' dak li Alla għazel biex idawwal il-poplu tiegħu f'din il-gżira ċkejna ta' Għawdex. Il-kumitat enerġetiku ta' xi hmistax il-ruh li hejja l-programm, flimkien ma' bosta volontiera oħra, kien tabilhaq strumentali f'dan kollu. Għal din l-okkażjoni l-parroċċa ppubblikat ukoll ktejbeġ apposta biċ-ċelebrazzjonijiet liturgici l-kbar tul dawk it-tliet ijiem, biex hekk il-kongregazzjoni kollha setgħet issegwi, anzi, tiegħu sehem shiħ fil-liturġija kollha. Dan flimkien ma' *postcard* u xi santi li fakkru l-okkażjoni. Kemm ir-radju komunitarju u kemm il-websajt parrokjali żammew lill-pubbliku infurmat b'dak kollu li kien qed iseħh, minkejja l-hsarat li għal xi jiem inqalghu f'din ta' l-aħħar.

"Imbiċċer min ġej f'isem il-Mulej"... Grazzi mill-qalb, Eċċellenza, tal-laqgħa tiegħek magħna. Fik ahna għarafna lill-Mulej Gesù, li permezz tiegħek ried jimxi t-triq magħna u jfissrila l-Kelma, jidhol fid-dar tagħna u joqgħod bilqiegħda magħna fuq il-mejda, biex ihallina nagħrfuh fil-Qsim tal-Hobż.

Indirizz ta' merħba min Mons. Ġużepp Farrugia Arċipriet

Ilqa', Eċċellenza Reverendissima, dawn il-kelmiet ta' merħba li t-tfal, iż-żgħażaġh, il-familji Nsara li jsawwru l-Komunità Nisranija tagħna, u li l-istess poplu Nisrani fit-totalità tiegħu qed joffrulek f'dan il-jum solenni tal-preżenza ġdida tiegħek fostna. Il-merħba qaddisa li qed jagħtuk huma, hija l-istess merħba li rrid nagħtik jien bhala l-qaddej tiegħek fit-tmxixja pastorali tas-Sid Divin tagħna, Ġesù Kristu, u f'isem ir-Rev.mi membri tal-Kapitlu tal-Kollegġjata kif ukoll, u mhux inqas, f'isem is-sacerdoti ta' din il-knisja parrokkjali li ma għandhom b'żonn tiftaħar b'xejn hliel bl-gharfien li hi tabilhaq il-qaddejjja tal-qaddejjja kollha ta' Alla f'din il-ġżira.

Nilqgħuk, għażiż Muna l-Kbir, skond il-mandat mogħti lilek minn Ġesù li, permezz tal-Vigarju tiegħu, l-Imqaddes Missier tagħna Benedittu XVI, għażlek biex tkun l-Isqof tagħna, għażla għaqlija li hu għamel imnebbah mill-Ispirtu s-Santu u wara li s-sema l-fehmiet tagħna s-sacerdoti u l-lajċi li niffurmuw il-Knisja Lokali f'din il-ġżira.

Nilqgħuk bhala suċċessur ta' l-apostli, li hi s-sejha partikulari tiegħek u li inti tgawdi f'għaqda shejha mal-membri l-oħra tal-Kulleġġ Episkopali miġmugħa fil-lealta' lejn il-Papa u l-komunjoni miegħu.

Nilqgħuk fil-kontinwazzjoni ta' l-imħabba tal-poplu Għawdx i lejn ir-rġajja spiritwali tiegħu fuq medda ta' kważi elfejn sena, rġajja li għal mijiet ta' snin kienu jgħixu 'l bogħod minn xtutna imma li kienu jagħmlu lilhom infushom preżenti għall-Għawdxin permezz ta' sacerdoti magħżula u meritevoli, bhalma kien Dun Lawrenz de Apapis, predeċessor tiegħi fis-seklu 16 f'din il-Parroċċa ta' Għawdex.

Nilqgħuk fis-suċċessjoni episkopali ta' din id-đoċesi, imbidja mill-Beatu Piju IX meta għażel lil Dun Franġisk Buttigieg, arċipriet tal-Kollegġjata tal-Kastell u Kappillan tal-Parroċċa tar-Rabat iddedikata lil San Ġorġ, bhala l-ewwel isqof t'Għawdex, u bhala tali fil-qalba ta' din il-Parroċċa wettaq sa l-aħħar il-missjoni tiegħu, u bhala dawk li ġew warajh, uhud minnhom mġammdin fil-fonti tagħha.

Nilqgħuk, Eċċ. Rev.ma, fis-sejha għolja magħmula lilek minn Kristu biex tkun ir-Raġhaj tal-merħla tiegħu fformata f'din il-ġżira sabiex, fuq quddiem nett tar-rġajja kollaboraturi tiegħek, tindukraha u tiegħu hsiebha. Nilqgħuk bhala s-Sajjed imbgħut minn Kristu biex taqdeh fl-ibħra fondi u mqallba ta' żminijietna halli titfa' x-xibka salvatriċi tiegħu fi stedina għall-bnedmin kollha biex iħallu wieħhom jinqabdu fit-tgħannieqa helwa ta' Kristu. Nilqgħuk bhala s-Sacerdot il-Kbir mogħti lilna

biex, permezz tas-sacerdożju partecipat tiegħek, tqaddisna, jiġifieri tagħmilna dejjem aktar ta' Alla, illustrazzjoni ta' l-imħabba tiegħu u membri li jixirqilhom tas-saltna tiegħu.

Iva nilqgħuk, Eċċ. Rev.ma, fil-misteru tiegħek kollu bhala isqof ta' Għawdex u għalhekk ma nistgħux ma nifirħux il-lum, meta, fil-koronament tal-jiem taż-żjara pastorali tiegħek fil-Belt Victoria, inti qed tiegħu pussess solenni bhala Dekan u l-Ewwel Dinjita' ta' din il-Kollegġjata, it-tieni wiehed wara l-maħbub predeċessor tiegħek, l-Eċċ. Rev.ma Mons. Nikol Ġ. Cauchi, Isqof Emeritu ta' Għawdex u Dekan Emeritu tal-Kollegġjata, il-fundatur ta' din il-Kollegġjata Lateranensi u l-Ewwel Dekan tagħha.

Waqt li aħna, il-Komunità Nisranija hawnhekk imżejna bil-preżenza għolja ta' l-Eċċ. T. Dr Edward Fenech Adams, President ta' Malta, nagħtuk merħba, nitolbu fuqek, Eċċ. Rev.ma l-barka t'Alla, l-imħabba ta' Marija Immakulata, u l-harsien ta' San Ġorġ, li fil-providenza tiegħu Alla l-Imbieriek tahulna biex iħarisna, il-poplu tiegħu f'din il-ġżira.

Iva, bierek, o Alla, lill-Isqof tagħna Mario, u agħtih il-grazzji kollha li għandu b'żonn biex ikun il-Vigarju mixtieq minnek ta' l-bnek Ġesù, fostna.

Sawwab imħabbtek, o Mqaddsa Verġni Marija, Immakulata u Assunta, fuq l-Isqof tagħna Mario, u nitolbuk, kompli żejjen il-qalb tiegħu bil-hlewwa u l-ġenerożita' li diġà wera magħna u fostna fil-jiem ta' l-ewwel żjara pastorali tiegħu b'ferħ kbira tagħna.

Żomm il-harsien tiegħek, San Ġorġ, nitolbuk bil-kunfidenza ta' aħwa ma' huhom il-kbir tas-sema, fuq l-Isqof tagħna Mario, li l-lum, fil-bidu tal-pellegrinaġġ tiegħu bhala Isqof tagħna, qed iżur il-maqdes tiegħek u qed jipresjeddi l-ewwel l-Qsim tal-Moħbż Solenni bhala d-Dekan tal-Kollegġjata tiegħek.

Iva, San Ġorġ, Protettur ta' l-Għawdxin, żomm il-harsien tiegħek fuq il-persuna li l-lum saret l-ewwel wahda fostna l-Għawdxin, u għalhekk l-ewwel li jixirqilha l-harsien tiegħek u, nieħu l-okkażjoni bhala sacerdot li ma jhobbx jitlef okkażjonijiet, ibqa' kun San Ġorġ is-simbolu li dejjem kont ta' l-identità Għawdxija f'poplu li m'hux biss Malti, imma Malti u Għawdx i, għalkemm, fuq kollox, Nisrani u għalhekk tolleranti fin-niżġa tal-fehmiet u ġeneruż fl-imħabba sa l-aħħar.

Merħba, Eċċ. Rev.ma. Aħna ferħanin bik. Aħna disponibbli għalik. Aħna, il-lum, għandna aktar mill-bierah għaliex irroddu hajr lil Alla minħabba fik.

Merħba f'dan il-qsim tal-hoħbż fl-imħabba. Merħba... u ibqa' dejjem magħna.

**Indirizz ta' merħba minn
Antoine Vassallo
f'isem il-Kunsill Parrokkjali**

Eċċellenza Reverendissima

Għandi l-unur naghtik merħba f'din l-ghodwa hienja fl-okkażjoni tal-pussess tiegħek bhala t-tieni dekan tal-kollegġjata - dan naghmlu f'isem il-membri tal-Kunsill Parrokkjali u l-organi l-oħra, f'isem din l-assemblea mmexxija minn dinjitarji ċivili li jikkonfermaw il-post ċentrali tad-don nisrani fis-soċjeta' tagħna, f'isem tant li joffru hinhom u r-riżorsi tagħhom fil-bażilka u madwar ir-Rabat, f'isem il-lajċi organizzati fl-apostolat, f'isem tant ta' kull eta' li jahdmu fil-volontarjat, f'isem il-hafna li qeghdin isegwuna permezz tar-radju u l-internet.

Qeghdin nersqu lejn il-konklużjoni ta' din l-ewwel żjara pastorali tiegħek fil-parroċċa tagħna. Kienu jiem mimlija li probabbli għejjewk iżda, kif kienu l-intenzjonijiet ta' talbna, rajnihom bhala okkażjoni ta' grazzja; nittamaw li offrewlek

opportunità li tiltaqa' mad-diversi kategoriji u individwi biex tapprezza r-realtà iktar sħiha - bl-aspetti kollhom dawl, iżda mhux esklużi d-dellijiet. Il-knisja ta' San Ġorġ ma toffrix servizz lill-parrokkjani tagħha biss - nahseb qatt ma kienet tar-Rabat u xejn iktar; l-istess kif San Ġorġ ma hux il-patron ta' ċirku ristrett! Kif intqal il-bierah waqt l-Assemblea parrokkjali presudata minnek, għandna mikrokożmu tad-djoċesi.

Eċċellenza, bl-ingliż jghidu "welcome to our humble abode" - oġġettivament, dan l-aġġettiv ma tantx hu addattat għal dan il-maqdes dehbil Dawn ix-xahrejn smajniha ta' spiss: Dun Mario seraq qlub kulhadd. Missier u Ragħaj tagħna nikkonfermalek: ilqajniek f'qalbna - u fi djarna. U dan it-tempju għażiż jissimbolizza d-djar u l-familji kollha!

Xtaqt illum nitlobok umilment f'isimna lkoll: wassilna tagħlim ġenwin; ara li ma nibqgħux passivi quddiem tant attackki sfaċċati jew fini; heġġiġna biex inkunu proattivi f'dinja tinbidel bl-ghaġġla; ara li jkollna l-ghajnuna meħteġa; għinna għall-kordinament tal-hidma pastorali.

Bla biża' li qed nażżarda ż-żejjed, inwiegħek talbna; noffriek id-disponibilità u l-kollaborazzjoni ta' ulied fidili.

**Indirizz ta' merħba minn
Mrs Francine Micallef
f'isem żewġha u wliedha
u f'isem il-familji tal-Parroċċa**

Eċċellenza Reverendissima,

Jiena, żewġi u l-familja tagħna, naghtuk merħba f'isem il-familji kollha tal-Komunità Parrokkjali ta' San Ġorġ.

Nixtieq infissirlek il-ferħ tagħna li, sa mill-bidu ta' l-ghażla tiegħek bhala isqof, inti għidtielna li tqis il-familji bhala prijorità fil-ministru pastorali ġdid tiegħek. Dan hu ta' faraġ għalina l-miżżewġin u l-ġenituri Nsara u jimliena bil-heġġa biex insaħħu l-impenn tagħna halli, permezz tal-Parroċċa, insiru aktar integrati u apprezzati fil-Knisja lokali.

Ahna nħossu li l-familji huma kategorija soċjali importanti fil-ġemgħa Nisranija, u minn din il-kategorija tiddependi l-istess komunità Nisranija. Għalhekk jagħmlilna kuraġġ l-impenn tiegħek, u allura l-impenn ukoll tal-Parroċċa, li se tghinuna biex nghixu s-sejha tagħna bhala familji Kattoliċi. Min-naħa l-oħra ahna nħossu li għandna kontribut x'nagħtu fl-

evanġelizzazzjoni ġdida tas-soċjeta' li minnha ahna stess niffurmaw parti.

Ahna, il-familji li f'din il-belt naghmlu mill-Komunità Kattolika, inwiegħduk il-kollaborazzjoni tagħna fil-hidma tiegħek qalb il-familji tal-gżira tagħna u niringrazzjawk minn issa għal dak kollu li ser tagħmel għalina. Ahna se nftixxuk, se nitkellmu miegħek, se naqsmu l-inkwiet tagħna miegħu u m'ahnix se nħalluk bi kwietek. Għax għandna bżonn, tabilhaqq, l-ghajnuna tal-Knisja kollha fis-sejha tagħna bhala familji Nsara.

Naghtuk merħba, Eċċellenza, bhala l-Isqof tad-Djoċesi tagħna, bhala d-Dekan tal-Kollegġjata Ġorġjana u bhala r-ragħaj spiritwali li se ssahħa il-hidma fostna ta' l-arċipriet u s-sacerdoti tagħna.

Inwiegħduk li se nitlobu għalik dejjem fil-familji tagħna. Din hi wiegħda li se nżommuha u se nrawwmu wkoll lil uliedna fiha.

Indirizz ta' merhba minn

Michael Formosa

Fisem iż-Żgħażaġh tal-Parroċċa

"Jiena qegħdid il-kuruna fuq ras wiehed qalbieni; htart żaġħżuġ u għollejtu fuq il-poplu, tkun idi dejjem miegħu, it-tjebja tiegħi nżommha fuq għal dejjem, u l-patt tiegħi miegħu jibqa' shih" (Salm 89).

Mess lili wkoll insellimlek, f'din l-ghodwa sabiha, tislma mill-qalb minn parroċċa żaġħżuġha... żaġħżuġha, iva, mhux biss għax fiha preżenti ż-żgħażaġh, iżda għaliex minkejja li t-tnissil tagħha jiftakar iż-żgħozija tal-Kristjaniżmu fi żgħirna, żaġħżuġha baqgħet fl-ispiritu ta' tiġdid u inizzjattivi li dejjem għarfet twestaq kemm għall-poplu ta' beltna u kemm għal dak ta' żgħirna.

Parroċċa li tifraħ, għalhekk, meta l-Mulej, bħalma għamel ma' David, joghħbu jsejjah lil xi hadd mill-bħieb tagħha, mimli bi spiriti u mhabba żaġħżuġha, biex imexxi l-poplu tiegħu.

Għalhekk, Eċċellenza, inkompli ntenni l-merhba li tajniek fil-laqgħa li ahna kellna x-xorti li nagħmlu miegħek fl-ewwel ġurnata taż-żjara pastorali f'din il-parroċċa.

Tislma li, għalkemm qed tohróg minn fommli, żgur qiegħda fil-qalb taż-żgħażaġh hawn preżenti, tas-seminaristi tal-parroċċa tagħna, tal-grupp 23four taż-żgħażaġh tal-parroċċa, tal-qassisin żgħażaġh tal-parroċċa li qed jaħdmu lil hinn minn xtutna, tal-membri żgħażaġh tal-kor tal-parroċċa tagħna *Laudate Pueri*, taż-żgħażaġh bandisti tal-banda *La Stella* u partitarji ta' din is-socjetà mużikali ewlenija, taż-żgħażaġh tal-parroċċa - studenti u haddiema, tal-mijiet ta' żgħażaġh studenti universitarji u oħrajn haddiema f'Malta mill-parroċċa tagħna... tislma ta' merhba miż-żgħażaġh Ġorġjan!

U għax żaġħżuġha fl-ispiritu, il-parroċċa tagħna kostantament qed tifttex li ġgedded ruħha biex, għada wkoll, bħalma kienet minn dejjem, tkompli s-servizz ta' qadi u hidma...

Parroċċa li fik tara r-ragħaj it-tajjeb li jagħraf u jhobb il-merħla tiegħu, fik tilmaħ spiriti ta' tiġdid żaġħżuġh li kapaċi jgedded iżda le jbiddel il-messaġġ ta' l-Evangjelju.

Parroċċa li minnek tistenna l-ghajjnuna biex ir-ragħajja assidwi tagħha jkunju jistgħu jkomplu l-ministeru u l-hidma, speċjalment fl-oqsma tal-hidma maż-żgħażaġh.

Minnek tistenna preżenza li, kif rajt int, kienet daqshekk apprezzata f'dawn l-ewwel jiem tal-ministeru tiegħek, u f'din l-ghodwa sabiha jagħlet lilna l-koll inhallu djarna biex inkun hawn preżenti miegħek f'dan il-mument tant importanti.

Fl-aħħar ma nistax ma ndurx fuqek, San Ġorġ, patrun tagħna, u f'isem din il-miġemgħa nitlob il-protezzjoni setgħana tiegħek fuq ir-ragħaj il-ġdid tagħna, li bħal David il-Mulej għoġbu jagħżel.

Ahna, li ma għandniex dubju mill-imħabba u l-ghożża tiegħek lejn il-protettur ta' żgħirna, għax tberren f'mohħna għadha, Eċċellenza, il-memorja ta' seba' xhur ilu, meta fil-festa tal-patron ta' beltna nsigt l-isbah kuruna ta' tifhir u tagħlim matul it-tliet jiem ta' preparazzjoni għall-festa. Iva... "Tu hai brillato, con un splendore senza uguale, hai abbellito i mortali con i raggi divini".

Illum, Eċċellenza, intennu din it-tislma bħala l-awguri tagħna għall-ministeru tiegħek.

Tippermetteli, Eċċellenza, li f'dan il-mument ekkleżjali singolari għall-parroċċa tagħna, li magħha l-predeċessuri tiegħek kellhom relazzjoni speċjali, u, li b'rikonossenza u turija għal dan irriservaw l-ogħla dinjità fil-kulleġġ kapitalari tagħna, għalihom, illum għalik u s-successuri tiegħek, intemm dan l-indirizz tiegħi f'kuntest storiku billi ntenni dak li l-predeċessur tiegħek, l-Isqof Camilleri, fit aktar minn mitt sena ilu kiteb lil-insara ta' din il-djoċesi...

"Ahna rridu b'mod speċjali nitkellmu magħkom, ulied ta' din l-Belt Victoria, għaliex Ġorġi hu l-patron partikulari tagħkom, u mbagħad magħkom ukoll, o nsara tad-djoċesi tagħna, li tant minħabba fin-nisel tal-parroċċi tagħkom kemm ukoll minħabba l-interessi tagħkom f'din il-belt, hija haġa wisq xierba li tagħtu għej lit-titular ta' din il-knisja, mnejn intom tafu ġid kbir tar-ruħ".

Indirizz ta' merhba minn

Abigail Ann Sultana

Fisem it-tfal tal-Parroċċa

Eċċellenza,

F'isem it-tfal kollha ta' San Ġorġ nagħtuk merhba bħala r-ragħaj il-ġdid tagħna.

Ahna frahna meta fit-22 ta' Jannar 2006 inti gejt midluk, biex tkun ir-ragħaj spiritwali tagħna. Madna hafna pjaċir narawk tiġi kkonsgurat Isqof. Dak in-nhar kulhadd qaġhad issimmat quddiem it-televiżjoni biex jara ċ-ċerimonja tant sabiha tal-Mahbub Isqof tagħna.

Ahna rridu nkunu lejali lejn il-kelma tiegħek għax meta nobdu lilek inkunu qed nagħmlu r-rieda t'Alla f'din l-art. Jehtiegħ li nitolbu għalik biex il-Mulej flimkien ma' San Ġorġ jagħtik id-dehen, il-kuraġġ u l-qdusija biex tkun tista' tmexxi sew l-merħla tiegħek.

Int bħal Ġesu' ser tieħu hsiebna biex nikbru fl-imħabba t'Alla u bejnieta. Minn hawn ningħarfu kemm inkunu komunità b'saħħitha, speċjalment meta lil Ġesu' fil-batut u fil-fqir ta' kull xorta. Ningħaqdu miegħek illum biex il-Mulej jagħmel minnek Isqof mimli bil-preżenza t'Alla, bniedem ta' talb u għajjnuna lil min hu fil-bżonn.

Grazzi Ġesu' li tajna lil Isqof Mario Grech bħala l-mexxej tagħna. Nitolbu l-barka tiegħek.

Rokna ghat-Tfal

Kif intom tfall

Ghal darb'ohra qed niltaqa' maghkom biex nitkellmu fit filmkien u naghtu daqqa t'ghajna hafifa lejn dak li ghadna minn ghalina. Żgur li spikkat l-ghażla ta' l-Isqof il-ġdid Mons. Mario Grech, imwieled il-Qala fl-20 ta' Frar 1957, iżda trabba u kiber fir-ralha ta' Kerċem fejn spiċċa kappillan.

Ghadna wkoll memm hrigna mill-festi popolari u folkloristiċi tal-Karnival. Żgur li hafna minnkomm hađu sehem u ddevertew. Sewwa ghamlu għax għalhekk jiġi dan iż-żmien. Fil-hajja hemm żmien għal kollox, l-importanti li jkollkom *time table* biex il-hin tal-ġurnata tqassmuh bil-għaqal. F'dan iż-żmien jiġu l-eżamijiet ta' nofs is-sena li jagħtuna indikazzjoni tajba kif ahna sejrini fl-iskola. Ir-riżultat jurina ahniex sejrini 'il quddiem inkella għamliniex bħal granċ - morna lura.

Issa dehlin għal żmien sabiħ u għażiż tas-sena: ir-Randan, li din is-sena jibda fl-1 ta' Marzu. Sewwa kieku nżommnu drawwa qadima li tant kellhom għal qalbhom misirijietna, jiġifieri li nisirqu kwarta minn x'imkien u ninvistaw l-erbatax -il stazzjon tal-"Via Sagra" li ssiibhom f'kull knisja. U kif fiż-żmien il-Millied nagħmlu l-presepju u l-Christmas tree, f'dan iż-żmien sewwa li nohorgu xi fitit statwi li naraw fil-purċissjoni tal-Ġimgha l-Kbira. Jiena ċert li hafna minnkomm għadhom xi sett sabiħ! Talxallhomx imwarrbin fuq xi raf jew f'xi kaxxa. Issa huwa iż-żmien li tqegħduhom fuq xi *side board* jew

talovina b'xi xemgħa tiġxhel quddiemhom.

Naħseb li fl-iskola jkollkom il-priedka ta' l-eżerċizzj. Morru għalihom u oqogħdu attenti. Anki fil-parroċċa naħseb li ssir xi haġa. Aktar ma tisma': akar tiġħalliem. Żgur li hafna minnkomm se jiehdu sehem fil-purċissjoni tal-Ġimgha l-Kbira li din is-sena se tahbat fl-14 ta' April. Ġimgha qabel ikollna l-festa tad-Duluri, festa għażiża. Qabel ma ninsa, txaqt ngħidilkom ukoll li fit-Teatru Astra nhar is-Sibt 4 ta' Marzu se jkollna l-play ta' William Shakespeare, "The Merchant of Venice" bil-Malti, li fija tassew storja drammatika b'taġħlima. Għax ma tiġux tarawha mal-ġenituri tagħkom.

Għal-lum daqshekk. Għidna biżżejjed. Ma ngħaddu għall-kompetizzjoni li tista' trebbaħkom ktieb bil-Malti mogħti mill-KKM (fergħa ta' Għawdex-21551325). Tridu tweiġbu għal dawn il-mistoqsijiet. L-ewwel ewelope li jinfetħa bix-xorti bit-tweġibiet kollha tajba, jirbaħ il-Premju. Ibgħatu t-tweġibiet tagħkom fuq *Uffiċċju Parrokkjali, Triq Karita, Victoria Għawdex* jew *ilbeltvictoria@yahoo.com* sa mhux aktar tard mill-Ġimgha 31 ta' Marzu 2006

Mistoqsijiet:

- 1). F'liema raħal tweiled l-Isqof il-ġdid Mons. Mario Grech?
- 2). Meta tweiled?
- 3). X'jisimhom il-ġenituri tiegħu?
- 4). X'kien jagħmel missieru meta kien impjegat?
- 5). F'liema raħal tweiled Mons. Isqof Nikol Cauchi?
- 6). Meta tweiled? (Mons. Nikol Cauchi)
- 7). X'kien ix-xogħol ta' missieru?
- 8). L-Isqof għandu huħ sacerdot, x'jisim?

Iz-Ziju Joe

Qaddisin "Ġorgġani" (1)

Kitbu dwar il-Patrun tagħna, kienu devoti tiegħu jew b'xi konnessjoni ma' dan it-Tempju deddikat lilu San Pietru Damiani (tifkira liturġika 21 ta' Frar)

Dan id-Duttur tal-Knisja Taljan safa orni żgħir u sofra bosta, saħnsitra għamel xi żmien jirgħa l-qżieqeż! Sa fl'ahħar wieħed minn hutu kbar henn għalih u ha l-inkarju li jiehu hsiebu - beda jgħallmu u anki bagħtu jistudja. Pietru kkunsidrah daqs missier ġdid - infatti ha ismu (Damjan) bħala kunjornu!

Biż-żmien sar professur. Iżda ma mexiex 'il quddiem akkademikament biss għax kien identifikat bħala li jsum, jitlob u jqassam il-karità. Jingħad li kien dejjem jipprova jistieden il-foqra jieklu miegħu, anzi jservihom hu stess!

Ittaqa' ma' żewġ Benedittini li haħru imur eremita. F'dan l-ambjent awster, kien jgħaddi l-ġurnata jitlob u jistudja profondament l-Iskrittura. L-irħieb għaħlu jagħmlilha ta' abbati malli miet ta' qablu. Wera għerf u qdusija li waslu għat-twaqqif ta' iktar eremitagġi.

Il-Papa Stefnu IX ikkonvinċieh jitleq id-deżert biex hatru Kardinal-Isqof ta' Ostia. Alessandru II henn għalih: aċċetta t-talba ripetuta tiegħu u hallu minn din ir-rabta. Il-qaddis tagħna hass li s-sejha vera tiegħu ma kenitix li jmexxi; infatti pprefera jkompli jgħix ta' patri sempliċi.

Iżda tant ha isem li, fi żminijiet ikkumplikati għall-Knisja (kellu sehem essenzjali kontra l-anti-papa Benedittu X) u għas-soċjetà, diversi Papiet baqgħu jtuħ inkarji importanti. Meta kien qiegħed jirritorna minn wieħed minnhom, telagħlu deni qawwi li qatlu f'ġimgha - fit-22 ta' Frar 1072 (niċċelebrawh jum qabel peric li hemm il-festa tal-Kattedra ta' San Pietru). Kellu diġa fama qawwiya ta' qdusija. Ljun XII iddikjarah Duttur minhabba t-taġħlim profund u voluminuz tiegħu.

Antoine Vassallo
(viciPresident Kunsill Parrokkjali)
vassant@woldonet.net.mt

Dan il-Kardinal f'taġħlimu faħħar lil San Ġorġ u qabllu ma' haġra preżżjuża nagħstata fid-deheb tal-Għid. L-Antifona Beatus Georgius. . . Ji tiegħu ukoll. Araw l-Istudju ta' Dun George Frendo fil-volum enciklopediku "San Ġorġ" (paġni 10-11)

L-Azzjoni Kattolika trid tiġgedded

L-Azzjoni Kattolika taf l-orìġini tagħha fis-seklu dsatax taht il-Beatu Piju IX u l-forma "moderna" minn Piju XI.

Mela, biex tibqa' rilevanti, hemm b'zonn tiġgedded. Kif irrepetew Papa wara l-iehor sal-QT Benedittu XVI, l-Azzjoni Kattolika hi mehtieġa għall-Knisja u allura trid tirsisti biex tibqa' dejjem b'saħħitha. Din ir-rieda ma hix nieqsa, lanqas f'Għawdex. (It-titlu ta' dan l-artiklu jrid jittiehed fiż-żewġ sensi!) Dalwaqt se jifkakar il-gublew tad-Djamanti mill-wasla fid-Djoċesi taghna – 75 sena ta' hidma fost u mid-diversi kategoriji u etajiet.

Anki bi thejijia, qiegħed isir Kungress bitema, appuntu, "Azzjoni Kattolika Mġedda għal Djoċesi Msahħa". Il-kumitat mahtur apposta ha hsieb iqassam talba u jagħmel ċensiment fost iċ-ċirkli. Mill-informazzjoni miġbura ġie kkonfermat x'sehem kbir (anzi essenzzjali) għandhom il-membri fil-hajja soċjali u reliġjuża: liturġija, duttrina, tindif, morda, tqassim u radjijiet, biex insemmi nofs tużżana bla ebda ordni partikulari.

Imbagħad f'Diċembru saru żewġ sessjonijiet ta' workshops li minnhom harġu numru qawwi ta' suġġerimenti u proposti. Issa ġew formulati xi riżoluzzjonijiet konkreti li qeġhdin jiġu diskussi waqt iċ-ċenaklu – laqgħat li għalihom jattendu

d-dirigenti mill-parroċċi u l-fergħat. Prattikament l-ewwel deċiżjoni kienet li jitwaqqaf bord biex jibda joħroġ perjodiku b'taġħlim interessanti li jzomm lill-qarrejja – membri u le – aġġornati.

Ta' min jgħid li l-parroċċa ta' San Ġorġ kienet u għada involuta ferm fl-Azzjoni Kattolika. Dejjem kienu bosta dawk fost il-presbiterjum u l-kapitlu li serew b'ħala Assistenti Ekkleżjastiċi – u dit-tradizzjoni għadha qawwija! Il-membri narawhom f'kumitati, jorganizzaw, ikantaw, janimaw, jaqraw, ixandru, jilqgħu, inaddfu, isewwu, jiġbru, iqassmu, jgħallmu – insomma x'hin taħseb ftit, tinduna kemm isiru sforzi li forsi fit napprezzawhom. U dan biex ma noqgħodx nidhol fis-sehem fil-hafna ċentri li għandna r-Rabat.

Hu fil-interess ta' kulhadd li nitolbu biex l-Azzjoni Kattolika ma tehdix mill-hidma essenzzjali tagħha – l-għaqda ta' l-apostolat tal-lajċi li anki ġiet deskritta b'ħala "l-id il-lemijia tal-Knisja". U allura kemm hu xieraq li qiegħda waqt Kungress ta' tiġdid f'perjodu meta d-Djoċesi għandha lsqof ġdid!

Antoine Vassallo

(membre tad-Direttorju

Djoċesani ta' l-Azzjoni Kattolika)

vasanti@waldonet.net.mt

Narċis u Ġizimin

Din hi l-aħhar publikazzjoni letterarja li għadu kemm ta lill-pubbliku l-poeta Għawdxji l-Kan. Joe Mejlak, ġabra ta' poeziji maħsuba għat-tfal u ż-żgħażaġh. Dan ix-xogħol huwa mżewwaq b'poezija haflfa, ċara, nadifa, b'idioma ordinarja iżda f'lokha, b'aċċent fuq l-unità, fuq ir-ritmu mużikali u l-armonija fonetika. Din il-publikazzjoni hi mmirata għat-tfal u ż-żgħażaġh. Temi bħall-Ewkaristija, l-Madonna, qaddisin protetturi, l-Patrija u ż-Żgħożija huma kollha tttrattati f'dan il-ktieb. Permezz tal-versi tiegħu dan il-poeta romantiku kontemporanju kellu l-hila jnaqqax rokna

fil-qasam letterarju tal-ġzira Għawdxjia, haġa li ma tagħmilx għajb lill-qariba tiegħu, Mary Meylak.

(informazzjoni meħhuda mill-kritika tal-Kav. Joe M. Attard)

Ezercizzi Randan

2006

6 ta' Marzu - 7.30pm
Żgħażaġh - Dun Fabio Attard

13 ta' Marzu - 7.00pm
Miżżewġin Patri Charles Tabone OP

27 ta' Marzu - Kulhadd
4.00pm - Patri Frank Borg OP
7.30pm - Dun George J. Frendo

3 ta' April - 4.30pm
Tfal - Dun Ġużepp Gauci

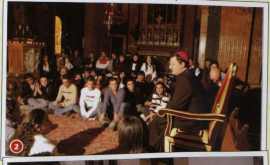
**Fl-Farga
li jmiss**

**Feature
fuq
iċ-Centru
Parrokkjali**

**Il-Ġimgha
Mqaddsa
fil-Bażilika
ta' San Ġorġ.**

- 1: **Kunċert barokk bħala parti miċ-ċelebrazzjonijiet għall-hatra ta' Mons. Mario Grech bħala t-tieni Dekan tal-Kolleġġjata ta' San Ġorġ.** 04.02.06 - 8.30pm
- 2: **Grupp ta' madwar tmenin żagħżuġ jagħtu merħba lil-Isqof waqt laqgħa ppreparata apposta għal din l-okkażjoni.** 03.02.06 - 9.15pm
- 3: **Żjara ta' ftit minuti fl-istazzjon tar-radju komunitarju Lehen il-Belt Victoria.** 04.02.06 - 12.05pm
- 4: **Ftit mit-tfal tal-parroċċa jiehdu ritratt ta' l-okkażjoni ma' Mons Grech.** 03.02.06 - 5.50pm
- 5: **Ikkla offruta fil-bini l-ġdid ta' l-ċentru parrokkjali fejn jidhru Mons. Mario Grech u parti mill-qassisin tal-Bażilika ta' San Ġorġ.** 04.02.06 - 1.30pm

- 6: **Mons. Arcipriet Ġuzeppi Farrugia jilqa' lil Mons. Isqof - Fl-isfond il-Banda Ċittadina La Stella idoaq l-Innu Pontifiċju.** 05.02.06 - 10.30am
 - 7: **L-ewwel laqgħa ta' l-Isqof mat-tfal tal-parroċċa.** 03.02.06 - 5.30pm
 - 8: **Il-President ta' Malta, Dr. Edward Fenech Adams jidher jifrah lil Mons. Isqof bil-kariga l-ġdida tiegħu.** 05.02.06 - 10.55am
 - 9: **Mons. Mario Grech, Isqof u Dekan tal-Kolleġġjata ta' San Ġorġ jiehdu postu fil-kor.** 05.02.06 - 11.00am
 - 10: **Mons. Ġuzeppi Farrugia jagħti lil Mons. Isqof is-salib, simbolu li issa huwa wkoll id-Dekan tal-Kolleġġjata ta' San Ġorġ.** 05.02.06 - 11.15am
- Ritratti: Joe Zammit - www.freewebs.com/gozofreesetrame
Joe Altard